



Datum van inontvangstneming : 13/03/2019

**Zaak C-100/19**

**Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie**

**Datum van indiening:**

8 februari 2019

**Verwijzende rechter:**

Cour d'appel de Bruxelles, section Cour des marchés (België)

**Datum van de verwijzingsbeslissing:**

23 januari 2019

**Verzoekende partijen:**

Viasat UK Ltd

Viasat Inc.

**Verwerende partij:**

Belgisch instituut voor postdiensten en telecommunicatie („BIPT”)

**Vrijwillig gevoegde partijen:**

Inmarsat ventures Ltd

Eutelsat S.A.

---

**Voorwerp en feiten van het geding**

- 1 Inmarsat Ventures Ltd (hierna: „Inmarsat”) is een van de twee exploitanten die in de Europese Unie gebruik mogen maken van de 2 GHz-frequentieband voor het leveren van mobiele satellietdiensten (*Mobile Satellite Services*; hierna: „MSS”).
- 2 Inmarsat ontwikkelt op die band een „EAN”-dienst (*European Aviation Network*, Europees luchtvaartnetwerk), waarvan de opstart actief wordt voorbereid; de dienst behelst de levering van een constante breedbandinternettoegang op alle vluchten in de Europese Unie door middel van een systeem waarbij gebruik wordt

gemaakt van een satelliet en van een netwerk van 4G-antennes op de grond, zogeheten „complementaire grondcomponenten” (hierna: „CGC”).

- 3 Inmarsat beweert dat zij in Griekenland een satellietgrondstation heeft gebouwd en op 28 juni 2017 haar EAN-satelliet heeft gelanceerd, die op 29 augustus 2017 in dienst is gesteld. Voor de uitrol van haar CGC-netwerk heeft zij een partnerschap gesloten met Deutsche Telekom. Inmarsat beweert de nodige machtigingen te hebben aangevraagd en verkregen voor het plaatsen van de CGC in alle lidstaten van de EU (met uitzondering van Roemenië), alsmede in Noorwegen en Zwitserland.
- 4 Bij besluit van 7 augustus 2018 heeft het BIPT Inmarsat gebruiksrechten verleend voor zes CGC in België.
- 5 Viasat biedt verschillende soorten satellietdiensten op de markt aan en levert met name, in partnerschap met Eutelsat, zogeheten *inflight connectivity*-diensten (IFC) aan luchtvaartmaatschappijen die actief zijn binnen de EU.
- 6 Viasat stelt dat de EAN-dienst niet overeenstemt met het project op basis waarvan Inmarsat door de Europese Commissie is geselecteerd en dat deze niet langer aan het Europese regelgevingskader voldoet. Viasat protesteert in het algemeen tegen dit gebruik van de 2 GHz-band dat voornamelijk uit zogeheten luchtgronddiensten bestaat, zonder tussenkomst van de satelliet, en niet uit mobiele satellietdiensten.
- 7 Voorts verwijt zij de Commissie dat zij niets tegen dit afwijkende gebruik doet. Op grond hiervan heeft zij op 24 april 2017 bij het Gerecht beroep wegens nalaten ingesteld (zaak T-245/17, PB 2017, C 213, blz. 33).
- 8 Voorts heeft Viasat bij een aantal rechterlijke instanties van de lidstaten beroep ingesteld tegen de nationale machtigingen die aan Inmarsat zijn afgegeven voor CGC die zij voor haar EAN-dienst in de lidstaten van de Unie heeft geïnstalleerd.
- 9 In het onderhavige geval betwist Viasat de door het BIPT verleende machtiging voor zes in België gestationeerde CGC en verzoekt zij bij de cour d'appel de Bruxelles, section Cour des marchés (hof van beroep Brussel, sectie marktenhof) om intrekking ervan. Eutelsat is in de procedure geïntervenieerd aan de zijde van Viasat.

## II. Toepasselijke bepalingen

### *Unierecht*

*Beschikking nr. 626/2008/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 juni 2008 inzake de selectie en machtiging van systemen die mobiele satellietdiensten (MSS) leveren (hierna: „MSS-beschikking”)*

- 10 Titel I, met als opschrift „Doel, werkingssfeer en definities”, bepaalt:

„Artikel 1 – Doel en werkingssfeer

1. [...] Bij deze beschikking wordt een communautaire procedure ingesteld voor de gemeenschappelijke selectie van exploitanten van mobiele satellietssystemen die overeenkomstig beschikking 2007/98/EG de 2 GHz-frequentieband gebruiken, die bestaat uit radiospectrum van 1980 tot 2010 MHz voor aarde-ruimtecommunicatie en van 2170 tot 2200 MHz voor ruimte-aardecommunicatie. Voorts worden bepalingen vastgesteld voor de gecoördineerde machtiging door de lidstaten van de geselecteerde exploitanten voor het gebruik van het toegewezen radiospectrum binnen deze band voor de exploitatie van mobiele satellietssystemen.

2. De exploitanten van mobiele satellietssystemen worden via een communautaire procedure overeenkomstig titel II geselecteerd.

3. De geselecteerde exploitanten van mobiele satellietssystemen worden door de lidstaten overeenkomstig titel III gemachtigd.

[...]

Artikel 2 – Definities

[...]

a) onder ‚mobiele satellietssystemen’ wordt verstaan: elektronische communicatienetwerken en de bijbehorende voorzieningen waarmee radiocommunicatiediensten kunnen worden geleverd tussen een mobiel grondstation en een of meer ruimtestations of tussen mobiele grondstations via een of meer ruimtestations dan wel tussen een mobiel grondstation en een of meer complementaire grondcomponenten die op vaste locaties worden gebruikt. Een dergelijk systeem omvat ten minste één ruimtestation;

b) onder ‚complementaire grondcomponenten’ van mobiele satellietssystemen wordt verstaan: grondstations die op vaste locaties worden gebruikt om de beschikbaarheid van de MSS te verbeteren in geografische gebieden binnen het dekkingsgebied van de satelliet(en) van het systeem waar de communicatie met een of meer ruimtestations niet met de vereiste kwaliteit kan worden gewaarborgd.”

11 Titel II, met het opschrift „Selectieprocedure”, bepaalt:

„Artikel 4 – Ontvankelijkheid van aanvragen

1. De volgende ontvankelijkheidseisen zijn van toepassing:

[...]

c) bij de aanvraag wordt een verklaring gevoegd waarin de aanvrager toezegt dat:

i) het voorgestelde mobiele satellietstelsel vanaf het tijdstip dat de levering van de MSS begint, een dekkinggebied van ten minste 60 % van het totale landoppervlak van de lidstaten heeft;

ii) de MSS in alle lidstaten en voor ten minste 50 % van de bevolking beschikbaar is en ten minste 60 % van het totale landoppervlak van elke lidstaat bestrijkt op een door de aanvrager aan te geven tijdstip doch niet later dan zeven jaar na de datum van bekendmaking van het overeenkomstig artikel 5, lid 2, of artikel 6, lid 3, door de Commissie genomen besluit.

[...]”<sup>1</sup>

12 Titel III, met het opschrift „Machtiging”, bepaalt:

„Artikel 7 – Machtiging van de geselecteerde aanvragers

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de geselecteerde aanvragers, overeenkomstig het tijdschema en het dekkinggebied waartoe de aanvragers zich hebben verbonden, overeenkomstig artikel 4, lid 1, onder c), en volgens het nationale en communautaire recht, het gebruiksrecht krijgen voor de specifieke radiofrequentie die is bepaald in het krachtens artikel 5, lid 2, of artikel 6, lid 3, vastgestelde besluit van de Commissie, alsmede het recht om een mobiel satellietstelsel te exploiteren. Zij stellen de geselecteerde aanvragers dienovereenkomstig van deze rechten in kennis. [...]

Artikel 8 – Complementaire grondcomponenten

1. De lidstaten zorgen er overeenkomstig de nationale en communautaire wetgeving voor dat hun bevoegde instanties de aanvragers die overeenkomstig titel II zijn geselecteerd en krachtens artikel 7 zijn gemachtigd om het spectrum te gebruiken, de machtigingen verlenen die nodig zijn voor de levering van

<sup>1</sup> Het in punt ii) bedoelde besluit van de Commissie uit hoofde van artikel 5, lid 2, of artikel 6, lid 3, is beschikking 2009/449/EG van de Commissie van 13 mei 2009 inzake de selectie van exploitanten van pan-Europese systemen die mobiele satellietdiensten (MSS) aanbieden (PB L 149 van 12 juni 2009). De bepaling kan dus als volgt worden gelezen: „[...] op een door de aanvrager aan te geven tijdstip doch niet later dan [13 juni 2016]”.

complementaire grondcomponenten van mobiele satellietssystemen op hun grondgebied. [...]

#### Artikel 9 - Monitoring en handhaving

[...]

3. Maatregelen ter bepaling van eventuele passende regelingen voor gecoördineerde toepassing van de in lid 2 bedoelde handhavingsregels, met inbegrip van de regels voor gecoördineerde opschorting of intrekking van machtigingen vanwege inbreuken op de in artikel 7, lid 2, bedoelde gemeenschappelijke voorwaarden, die beogen niet-essentiële elementen van deze beschikking te wijzigen door haar aan te vullen, worden vastgesteld volgens de regelgevingsprocedure met toetsing als bedoeld in artikel 10, lid 4.”

*Besluit 2011/667/EU van de Commissie over regelingen voor gecoördineerde toepassing van de handhavingsregels met betrekking tot mobiele satellietdiensten (MSS) overeenkomstig artikel 9, lid 3, van beschikking nr. 626/2008/EG van het Europees Parlement en de Raad*

#### 13 Artikel 1 – Onderwerp, doelstelling en toepassingsgebied

„1. Dit besluit voorziet in regelingen voor gecoördineerde toepassing van de handhavingsregels van de lidstaten die van toepassing zijn op een gemachtigde exploitant van mobiele satellietssystemen in geval van een vermeende inbreuk op de gemeenschappelijke voorwaarden die verbonden zijn aan de machtiging.

2. Rekening houdend met de grensoverschrijdende aard van mobiele satellietdiensten beoogt de coördinatie met bijstand van het Comité voor communicatie in het bijzonder het gemeenschappelijk begrip te vergemakkelijken van de feiten die aan een vermeende inbreuk ten gronde liggen en van de ernst ervan, hetgeen leidt tot consistente toepassing van nationale handhavingsmaatregelen in de Europese Unie, met inbegrip van gecoördineerde timing van genomen maatregelen, in het bijzonder wanneer de inbreuken van vergelijkbare aard zijn.”

#### ***Belgisch recht***

Het koninklijk besluit van 11 februari 2013 betreffende systemen die mobiele satellietdiensten leveren (hierna: „koninklijk besluit MSS”) geeft uitvoering aan het gedeelte van de MSS-beschikking dat de lidstaten aangaat. Het koninklijk besluit machtigt de twee door de Commissie geselecteerde exploitanten om gebruik te maken van de 2 GHz-band.

Artikel 1 van dit koninklijk besluit neemt de definities van MSS en CGC over die in de MSS-beschikking worden gegeven.

Artikel 3 luidt:

„Ten minste 50 % van de Belgische bevolking en 60 % van het Belgisch grondgebied worden bestreken tegen 13 juni 2016.”

Artikel 8 noemt de voorwaarden waaronder exploitanten CGC mogen installeren, te weten een kennisgeving, een goedkeuring voor de CGC en een mededeling aan het BIPT van de karakteristieken en de plaats van installatie. Artikel 9 bepaalt dat via de complementaire grondstations geen andere diensten mogen worden aangeboden dan deze aangeboden via de satellietcomponent. Een autonome werking van deze CGC wanneer de satellietcomponent van het bijbehorende mobiele satellietstelsel defect is, mag niet langer duren dan achttien maanden.

### **III. Standpunten van partijen**

#### **A. Viasat**

- 14 Viasat betoogt met name dat Inmarsat verplicht was met haar diensten „ten minste 50 % van de bevolking en 60 % van het Belgisch grondgebied te bestrijken tegen 13 juni 2016”. Nu op deze datum niet aan deze voorwaarde was voldaan, kon het BIPT geen machtiging voor de CGC verlenen.
- 15 De niet-nakoming van de dekkingstoezegging is vast komen te staan, daar Inmarsat aangeeft dat zij op die datum opdracht had gegeven een satelliet te vervaardigen en dat vaststaat dat deze nog niet was geïnstalleerd, laat staan zodanig in dienst was gesteld dat hiermee 50 % van de bevolking en 60 % van het Belgisch grondgebied kon worden bestreken. Inmarsat heeft haar „EAN”-satelliet pas op 28 juni 2017 gelanceerd. Deze satelliet is uit commercieel oogpunt echter nog niet actief en bijgevolg heeft Inmarsat nog geen mobiel satellietstelsel kunnen uitrollen dat MSS in de 2 GHz-frequentieband kan leveren.
- 16 Viasat stelt derhalve dat het BIPT het bestreden besluit in strijd met het legaliteitsbeginsel heeft aangenomen, omdat het mobiele satellietstelsel waarvan elke CGC noodzakelijkerwijs deel dient uit te maken, zelfs nog niet bestond en dus niet aan de door de MSS-beschikking opgelegde verplichting kon voldoen.

#### **B. Eutelsat**

- 17 Eutelsat voegt hieraan toe dat Inmarsat, gesteld al dat zij haar EAN-satelliet ooit commercieel zou kunnen uitbaten, hoe dan ook nooit in staat zal zijn een continue commerciële dienst aan te bieden die ten minste 50 % van de bevolking en 60 % van het Belgische grondgebied bestrijkt in de door de Europese wetgever bedoelde zin. EAN is immers een dienst die uitsluitend bestemd is voor luchtvaartmaatschappijen van over de hele wereld en niet alleen voor luchtvaartmaatschappijen die door de Belgische burgers worden gebruikt. De zakelijke of betrekkelijk welgestelde clientèle die tijdens de vlucht boven Europa haar e-mails wil kunnen blijven raadplegen en films wil kunnen blijven kijken, vertegenwoordigt per definitie niet meer dan 50 % van de Belgische bevolking.

Dit geldt des te meer daar deze clientèle niet is samengesteld uit een meerderheid van Belgische of Europese burgers. De door de EAN-dienst beoogde doelgroep valt geheel buiten het kader van de doelstellingen van de MSS-beschikking en van het koninklijk besluit MSS. Daarnaast heeft Inmarsat haar initiële project gewijzigd en besloten niet langer een satelliet te lanceren waarvan de gehele nuttige lading voor MSS bestemd zou zijn, maar een beperkte nuttige lading aan boord te nemen van een gemeenschappelijk benutte satelliet, hetgeen aanzienlijk lagere prestaties van de MSS tot gevolg heeft.

### **C. BIPT**

- 18 Het BIPT is van mening dat de regelgeving Inmarsat machtigt voor de exploitatie van een mobiel satellietstelsel in de gespecificeerde frequentiebanden en een werkelijk subjectief recht schept voor de exploitanten die geselecteerd zijn voor de installatie van de CGC indien aan de drie voorwaarden van artikel 8 van het koninklijk besluit MSS wordt voldaan.

De machtiging tot installatie van CGC kon echter niet worden geweigerd wegens niet-naleving van de dekkingsverplichting tegen 13 juni 2016. De tekst voorziet er niet in dat niet-naleving van artikel 3 van het koninklijk besluit MSS wordt gestraft met sancties of verval van het recht om de CGC-machtiging aan te vragen. Bijgevolg bleef het BIPT bevoegd om na 13 juni 2016 een CGC-machtiging te verlenen.

- 19 Het BIPT merkt ook op dat:
- de datum van 13 juni 2016 en de verplichte dekking voortvloeien uit artikel 4, lid 1, punt c), ii), van de MSS-beschikking, dat betrekking heeft op een toezegging die door de aanvragende exploitant dient te worden gedaan vóór zijn selectie; indien de selectie van Inmarsat zou moeten worden teruggedraaid, zou dit slechts kunnen plaatsvinden op Unieniveau;
  - het BIPT uit hoofde van artikel 21 van de wet met betrekking tot zijn statuut de mogelijkheid heeft het gebruik van de toegekende rechten te controleren en maatregelen te nemen tegen een exploitant die niet aan zijn verplichtingen voldoet; dit artikel geeft het BIPT evenwel niet het recht de machtiging te weigeren indien aan de in het koninklijk besluit vastgelegde voorwaarden wordt voldaan, hetgeen wordt bevestigd door artikel 9, lid 2, van de MSS-beschikking.

### **D. Inmarsat**

- 20 Inmarsat is ook van mening dat de niet-naleving van de termijn niet tot gevolg kan hebben dat het BIPT de machtiging voor haar CGC niet in stand zou kunnen houden. Het koninklijk besluit MSS geeft Inmarsat het recht op gebruik van de frequenties die aan haar zijn toegewezen op de 2 GHz-band. Er is geen enkel verval van dat recht voorzien in geval van niet-naleving van de termijn bepaald in



artikel 3 van het koninklijk besluit MSS noch enig verval van de bevoegdheid van het BIPT. Geen enkele bepaling van het regelgevingskader voor MSS stelt de verlening van vergunningen voor de CGC afhankelijk van een algemene controle op de overeenstemming met dit regelgevingskader van het MSS-systeem waarvan deze CGC deel kunnen uitmaken.

- 21 Het in artikel 3 van het koninklijk besluit MSS bedoelde dekkingseis is daarom nog niet krachteloos. Dit vereiste maakt deel uit van het regelgevingskader en het BIPT is bevoegd om toezicht te houden op de naleving ervan. Mocht het BIPT concluderen dat Inmarsat het regelgevingskader heeft geschonden, dan is het bevoegd de maatregelen te nemen die het passend acht. Een hypothetische inbreuk van Inmarsat op het tijdschema kan niet leiden tot verlies van bevoegdheid van het BIPT, aangezien juist het BIPT bevoegd is om, in voorkomend geval, een dergelijke inbreuk te bestraffen.
- 22 Aangezien Inmarsat een gebruiksrecht is toegekend voor de 2 GHz-frequentieband op EU-niveau en het tijdschema voor de lancering van de EAN-satelliet hetzelfde effect heeft gehad op het gehele grondgebied van de Unie, kunnen de gevolgen van deze verdraging niet worden aangepakt op nationaal niveau. De Europese Commissie is de enige autoriteit die kan beoordelen of de nationale regelgevende instanties al dan niet hun bevoegdheid hebben verloren om de nationale vergunningen voor de CGC van het EAN te verlenen. Dat is precies de reden waarom Viasat een beroep wegens nalaten heeft ingesteld bij het Gerecht van de Europese Unie (zaak T-245/17, hangende).
- 23 Bovendien is de satelliet ondanks de verdraging uiteindelijk gelanceerd, zodat het EAN het gehele geografische grondgebied van de EU bestrijkt, en zelfs een gebied daarbuiten, bestrijkt. Het bestrijkt dus de volledige Belgische bevolking, ook al moet worden toegegeven dat de dekkingseis in termen van bevolking moet worden gezien in het licht van het feit dat het EAN beoogt diensten te bieden aan passagiers die door luchtvaartmaatschappijen worden vervoerd. Elke Europese burger die per vliegtuig reist, kan dus toegang hebben tot de dienst. De in de regelgeving bedoelde voorwaarde is een dekkingseis en geen voorwaarde van daadwerkelijk gebruik door 50 % van de bevolking.

De bevoegde instanties van de andere lidstaten delen dit standpunt, aangezien zij zich hebben uitgesproken ten gunste van de installatie van de gevraagde CGC en geen van deze autoriteiten zich wegens overschrijding van het tijdschema onbevoegd heeft verklaard.

#### **IV. Beoordeling door de cour d'appel**

- 24 De cour d'appel stelt vast dat niet wordt betwist dat Inmarsat bij haar aanvraag de toezeggingen als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder c), van de MSS-beschikking heeft gedaan en dat vast is komen te staan dat Inmarsat haar verplichting tot dekking van 50 % van de bevolking en 60 % van het Belgische grondgebied op

13 juni 2016 niet is nagekomen, aangezien haar EAN-dienst op die datum nog niet operationeel was.

- 25 De cour d'appel is na onderzoek van het rechtsmiddel dat Viasat ontleent aan de niet-naleving van de vastgestelde dekkingsdrempels door Inmarsat van oordeel dat uit de formulering van artikel 3 van het koninklijk besluit MSS, waarin die drempels worden vermeld, niet onmiddellijk kan worden vastgesteld of de Koning van de naleving van de daarin vermelde verplichte dekking een noodzakelijke en voorafgaande voorwaarde heeft willen maken voor de uitoefening van de rechten die aan de geselecteerde exploitanten worden verleend, met name het recht om CGC in België te installeren.

Teneinde deze bepaling een nuttige werking te geven, dient deze in principe echter in die zin te worden uitgelegd.

De dekkingsvoorwaarden waaraan de exploitanten dienen te voldoen, zijn vastgesteld in de MSS-beschikking van het Europees Parlement en de Raad; artikel 3 van het koninklijk besluit MSS neemt deze dekkingsvoorwaarden over. De bedoelde nationale bepaling verschilt echter van die in artikel 4, lid 1, onder c), van de MSS-beschikking, voor zover deze laatste betrekking heeft op een toezegging die de exploitant moet doen bij zijn aanvraag vóór zijn selectie. Artikel 7, lid 2, van de MSS-beschikking bepaalt echter dat de aan de geselecteerde aanvragers toegekende rechten aan een aantal voorwaarden worden onderworpen, waaronder de volgende: „de geselecteerde aanvragers komen elke in hun aanvragen vermelde of tijdens de vergelijkende selectieprocedure gedane toezegging na”.

- 26 Op grond van het beginsel van conforme uitlegging overweegt de cour d'appel dat de reikwijdte van artikel 3 van het koninklijk besluit MSS dient te worden uitgelegd overeenkomstig de MSS-beschikking waaraan dit artikel uitvoering beoogt te geven, zulks rekening houdend met de bewoordingen, context en doelstellingen van deze beschikking.
- 27 Artikel 4, lid 1, onder c), van de MSS-beschikking bepaalt dat elke aanvrager bij zijn aanvraag met betrekking tot het dekkingsgebied toezegt dat:
- het voorgestelde mobiele satellietstelsel vanaf het tijdstip dat de levering van de MSS begint, een dekkingsgebied van ten minste 60 % van het totale landoppervlak van de lidstaten heeft;
  - de MSS in alle lidstaten en voor „ten minste 50 % van de bevolking beschikbaar is en ten minste 60 % van het totale landoppervlak van elke lidstaat bestrijkt op een door de aanvrager aan te geven tijdstip doch niet later dan [...]” 13 juni 2016.
- 28 Artikel 7, lid 2, van de MSS-beschikking bepaalt dat de in lid 1 bedoelde rechten die aan de geselecteerde kandidaten worden toegekend, worden onderworpen aan verschillende voorwaarden, de „gemeenschappelijke voorwaarden”, waaronder

het nakomen van elke in hun aanvraag gedane toezegging, met inbegrip van de dekkingsverplichtingen die overeenkomstig artikel 4, lid 1, onder c), zijn aangegaan.

- 29 Besluit 2011/667 organiseert overigens een gecoördineerde procedure op het niveau van de Unie met betrekking tot het toezicht op de naleving van deze gemeenschappelijke voorwaarden.

Gelet op de grensoverschrijdende aard van de MSS wordt deze gecoördineerde procedure wenselijk geacht om „het gemeenschappelijk begrip te vergemakkelijken van de feiten” [...], „hetgeen leidt tot consistente toepassing van nationale handhavingsmaatregelen in de Europese Unie” (artikel 1, lid 2, van het besluit). Uit de verschillende voor deze procedure voorziene fasen kan worden afgeleid dat deze betrekking heeft op gevallen waarbij de autoriteiten van een lidstaat, wanneer zij een geselecteerde exploitant een machtiging hebben verleend, kennis hebben van de niet-naleving van een of meer gemeenschappelijke voorwaarden die de exploitant wellicht zou kunnen verhelpen. Dankzij de procedure kan coördinatie en uitwisseling van informatie tussen de lidstaten en de Commissie plaatsvinden en tevens worden voorkomen dat een nationale machtiging wordt ingetrokken voordat de betrokken exploitant in de gelegenheid is gesteld de situatie te verhelpen. De procedure zegt niets over de rol van de nationale autoriteiten die over de aanvragen voor CGC-machtigingen beslissen; deze kwestie wordt beheerst door de MSS-beschikking.

- 30 In casu heeft de cour d'appel benadrukt dat het opgelegde tijdschema niet is nagekomen en dit ook niet meer mogelijk is. Bijgevolg kan de niet-naleving van de dekkingsverplichting niet worden verholpen. Aangezien de tekortkoming in de nakoming van de verplichting definitief is, zou het, uit procedureel-economisch oogpunt, a priori de voorkeur verdienen dat de betrokken nationale bevoegde autoriteit geen machtiging voor de CGC hoeft te of kan verlenen, in plaats van te beslissen dat zij geen rekening kan houden met deze niet-naleving in het kader van haar beslissing om een machtiging voor de CGC te verlenen, maar dit enkel later zou kunnen doen, in het kader van de procedure bedoeld in besluit 2011/667, hetgeen, in de ernstigste gevallen, tot intrekking van de machtiging kan leiden. Het nuttig effect dat aan de bepalingen dient te worden gegeven en de gevolgen die aan de bewezen, definitieve niet-naleving van een gemeenschappelijke voorwaarde zijn verbonden, wijzen in dezelfde richting.

De cour d'appel meent dat in dit verband kan worden gesteld dat de geselecteerde aanvrager die op 13 juni 2016 niet voldoet aan de dekkingsverplichting bedoeld in artikel 4, lid 1, onder c), ii), van de MSS-beschikking in wezen niet langer over de rechten voor het gebruik van de radiofrequenties op de 2 GHz-band beschikt, noch over het recht om een mobiel satellitsysteem te exploiteren.

Artikel 8 van de MSS-beschikking voorziet in de verplichting voor de lidstaten om ervoor te zorgen dat hun bevoegde instanties „de aanvragers die overeenkomstig titel II zijn geselecteerd en krachtens artikel 7 zijn gemachtigd om

het spectrum te gebruiken” de machtigingen verlenen die nodig zijn voor de levering van CGC op hun grondgebied. In dit verband kan worden gesteld dat een geselecteerde aanvrager die op de voorziene datum niet aan de dekkingsverplichting heeft voldaan, dus niet onder deze bepaling valt.

Het is in die zin dat de Koning het wenselijk geacht zou kunnen hebben om de naleving van de dekkingsverplichting in artikel 3 van het koninklijk besluit MSS als noodzakelijke en voorafgaande voorwaarde te stellen voor de uitoefening van de rechten die aan de geselecteerde exploitanten worden toegekend, in het bijzonder het recht om een of meer CGC in België te installeren, zodat in een dergelijk geval de omweg via de gemeenschappelijke procedure bedoeld in besluit 2011/667/EU kan worden vermeden, die als nadelig voor de doeltreffendheid van het recht en van de sanctie kan worden beschouwd.

Door de niet-naleving van het tijdschema door de geselecteerde exploitant onbestraft te laten, zou de door de aanvragers bij hun selectie gedane dekkingstoezegging loos worden, terwijl bij het selectieproces juist rekening wordt gehouden met de capaciteit van de exploitanten om binnen het opgelegde tijdschema een MSS-dienst te leveren (zie met name de overwegingen van beschikking 2009/449/EG, geciteerd in voetnoot 1), waardoor de selectieprocedure en de mededinging tussen de exploitanten zou kunnen worden vervalst.

- 31 In het licht van het bovenstaande is de cour d'appel van oordeel dat aan het Hof een vraag dient te worden gesteld over de uitlegging van artikel 4, lid 1, onder d), artikel 7, lid 1, en artikel 8, lid 1, van de MSS-beschikking van het Europees Parlement en de Raad. Het betreft een vraag over de uitlegging die van algemeen belang is voor de uniforme toepassing van het Unierecht, daar de vraag omtrent de naleving of niet-naleving van de dekkingsverplichting in artikel 4, lid 1, onder c), van de MSS-beschikking in soortgelijke bewoordingen kan rijzen voor andere rechterlijke instanties van de lidstaten van de Unie, gelet op het grote aantal lopende procedures voor machtigingen die in de meeste landen van de Unie door de nationale bevoegde instanties voor de CGC van Inmarsat zijn afgegeven.

## **V. Prejudiciële vragen**

- 32 De cour d'appel verzoekt om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1. Dienen artikel 4, lid 1, onder c), ii), artikel 7, lid 1, en artikel 8, lid 1, van beschikking 626/2008/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 juni 2008 inzake de selectie en machtiging van systemen die mobiele satellietdiensten (MSS) leveren, aldus te worden uitgelegd dat de in artikel 8, lid 1, van deze beschikking bedoelde bevoegde instanties in de lidstaten, in geval vast is komen te staan dat de overeenkomstig titel II van deze beschikking geselecteerde exploitant geen mobiele satellietdiensten door middel van een mobiel satellietstelsel heeft geleverd tegen de uiterste datum bedoeld in artikel 4, lid 1, onder c), ii), van deze beschikking, moeten weigeren machtigingen te verlenen voor de uitrol van

complementaire grondcomponenten aan die exploitant op grond dat deze exploitant de tijdens zijn aanvraag gedane toezegging niet is nagekomen?

2. In geval de eerste vraag ontkennend wordt beantwoord: dienen deze bepalingen aldus te worden uitgelegd dat de in artikel 8, lid 1, van dezelfde beschikking bedoelde bevoegde instanties in de lidstaten in dezelfde context kunnen weigeren machtigingen voor complementaire grondcomponenten aan die exploitant te verlenen op grond dat deze zijn toezegging omtrent de dekking op 13 juni 2016 niet is nagekomen?”